

Ne aflăm la capătul unei ample confruntări profesionale, care a suscitat un interes deosebit atât înăuntrul breslei noastre, cât și în rândurile publicului. Prima ediție a Săptămânii teatrelor de păpuși și marionete găzduită de „Tândărică” a oferit bucurăștonilor satisfacția de a viziona realizări reprezentative ale genului aflate pe afișele unor teatre din țară, iar artiștilor-păpușari, bucuria de a se reintâlni în cadrul unui eficient schimb de experiență.

În numele juriului, adresez felicitări tuturor participanților la această defilare de forțe artistice. Cu toții, indiferent de palmares, le merită pe deplin. Păpușarii sînt ființe deosebite, atât ca oameni, cât și ca artiști: ei, doar, acceptă să trăiască sub semnul anonimatului, refuzîndu-și voluptățile orgoliului. Ascunși după paravanele lor sau confundîndu-se cu fundalul întunecat, am putea spune că își concentrează întreaga artă „în virful degetelor”. Dacă n-am ști că și ei, ca și toți ceilalți creatori din teatre, se dedică unor căutări innoitoare, urmărind atât lărgirea ariei de posibilități expresive ale genului, cât și sporirea influenței benefice asupra copiilor.

În timpul îndelungat petrecut alături de păpușă am ajuns la unele concluzii în legătură cu transpunerea ideilor poetice în imagini artistice specifice. Succesul acestei întreprinderi este condiționat de mai multe elemente: existența unui text valoros, esențializat, adecvat comunicării prin intermediul păpușii; asigurarea unui cadru plastic în stare să susțină ideea textului fără să strivească, prin masivitate, păpușa; crearea unor păpuși expresive, concepute după altă lege a proporțiilor decît aceea din natură, care să nu încerce să copieze verosimilul și firescul și nici să nu fie oșobitoare pentru minutor prin greutate ori prin rigiditatea costumului; păpuși cărora să li se poată imprima o mișcare vie, suplă. Într-un cuvînt, păpuși prin care să se poată realiza „imposibilul”.

Cu aceste gînduri ale omului „de meserie” și cu bucuria spontană a unui simplu spectator am urmărit montări materializînd concepții diferite, fiecare reușind să cucerească prin ceva.

Căutări conduse de fiorul inspirației au dus la creații de valoare deosebită, cum sînt cele datorate lui Cristian Popino (*Vrăjitoarele, Surusul Hiroșimel, Vitejii cetății Bade-Bade*), Liviu Steciuc (*Aventurile lui Talion*), Kovacs Ildiko (*Păpușa de lemn*), Antal Pal (*Sinziana și Pepelea*). La același nivel de excelență se plasează impresionantele scenografii specifice genului semnate de Simó Enikő pentru spectacolul brașovean *Aventurile lui Talion*, de Krisztina Maria Ivănescu pentru *Cartea junglei* (Timișoara), de Eugenia Tărășescu-Jianu pentru *Vrăjitoarele* (Constanța), de Mircea Nicolau — mai cu seamă pentru aplaudatul tablou în alb din *Vitejii cetății Bade-Bade* („Tândărică”).

În același spirit, al creației inspirate, am admirat valoarea dată păpușii de marea artistă minutoare Aneta Forma-Cristu, care cu măiestrie a realizat rolul Vrăjitoarei, descoperîndu-i caracteristici comportamentale, imprimîndu-i o mișcare sugestivă și dăruindu-i o voce clară, cu știința de a infiltra în toate componentele interpretării acel grăunte de exagerare deliberată prin care personajul iese din limitele firescului cotidian, trecînd pe tărîmul fabulosului. Ca în toate întîlnirile de pînă acum, și de această dată, colega noastră ne-a „ridicat în picioare”, spre a o aplauda îndelung. Bravo ei!

Liviu Berehoi de la „Tândărică”, în recitalul său *Conferință despre marionetă*, trecînd ușor, dar cu har și haz, prin mai toate formele de animație, insistînd asupra reprezentării teatrului de bîlc, i-a încîntat deopotrivă pe spectatori și pe specialiștii genului. I-am aplaudat călduros unele rezolvări de mare dificultate la capitolul păpușii cu sfori; cunoscîndu-i capacitatea, așteptam un final chiar extraordinar, care de data aceasta nu a venit, dar îl așterăm în continuare.

Dozînd cu rafinement exagerarea în mișcare și voce, Mihaela Steciuc a realizat o pisicuță încîntătoare în *Aventurile lui Talion* (Brașov). S-au remarcat de

are nevoie de teatru

asemenea artiștii minuitori Gabriela Nistorică în rolul Iulian din *Dansul literelor* (Botoșani), Rudolf Moca în Cloanța din *Făt Frumos cel năsos* (Tirgu Mureș), Drozduchele Ghiman în Motanul din recitalul constănțenilor.

Dintre interpretările vocale care m-au impresionat îi citez pe Olimpiu Vesa (Temișoara), Valeriu Simion și Mihai Prujinski (București), dar mai cu seamă îmi stăruie în auz Gina Nicolae rostind cu patos dramatic cutremurătoarele versuri ale poemului *Surisul Hiroshimei*.

Dar în săptămîna teatrelor de păpuși au sosit și spectacole... fără păpuși (colectivele din Pitești și Brăila). Ne îngrijorează nu atât absența îndrăgitelor păpuși într-un anume spectacol, ci tendința de a înlocui păpușa prin persoana mînuitorului. Nefiind formați ca interpreți „de proză” printr-un învățămînt de specialitate, păpușarii nu reușesc, în ipostaza de actori pe care și-o asumă, să suplinească înfinitele posibilități ale păpușii. Să nu uităm esențialul: copiii vin la teatrul nostru pentru păpușă — jucăria lor preferată; ei o alintă, legănînd-o ca să adoarmă, o ocrotesc să nu o calee tricieleta, o dojenesc cînd nu vrea să mînînce, o pedepesc cînd „nu e cuminte”. Supunerea impietrită a păpușii, neputința ei de a riposta îi impresionează puternic pe copii; ei doresc nespus să-i audă vocea, să o vadă reacționînd, apărîndu-se, și tocmai asta îi atrage la teatru.

Știm de mult ce extraordinară bogăție intelectuală și sufletească se poate transmite copiilor prin intermediul păpușii. Societatea are nevoie de acest gen de teatru în efortul său cultural-educativ. Dar el nu poate exista nici fără păpuși, nici fără minuitori.

Păpușarii înaintea întrecerii : întrecă artă „în virful degetelor”...